	ПЕРЕХІД ДО НОВИХ ВЕРСІЙ СТАНДАРТІВ ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015)	ІД-08.16.01 від 08.04.2016
---	--	---------------------------------------

1. Загальні положення

Мета цього документу - надати роз'яснення органам з сертифікації систем менеджменту (далі - ОС), що бажають перейти на акредитовану сертифікацію відповідно до нових стандартів ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015).

IAF встановив 3-річний перехідний період (з моменту публікації стандарту) для ОС для переведення своїх клієнтів до версій стандарту 2015 року. УкрНДНЦ встановив такий самий перехідний період для національних версій стандартів 2015 року Наказом від 4 грудня 2015 № 172. Цей перехідний період закінчується **15 вересня 2018 року**.

При плануванні перехідного переходу НААУ враховує положення документів IAF:

- IAF ID 9:2015 Transition Planning Guidance for ISO 9001:2015 <http://www.iaf.nu/upFiles/IAFID9Transition9001PublicationVersion.pdf>;
- IAF ID 10:2015 Transition Planning Guidance for ISO 14001:2015 http://www.iaf.nu/upFiles/IAFID10Transition_ISO14001publicationversion27022015.pdf.

2. Основні зміни в стандарті ISO 9001:2015

- Стандарт заснований на структурі термінів високого рівня, який стандартизує назви підпунктів, основний текст, загальні терміни і основні визначення для підвищення сумісності та узгодженості з іншими стандартами ISO щодо систем менеджменту.
- Явним чином визначена вимога ризик-орієнтованого мислення для підтримки і поліпшення розуміння та застосування процесного підходу.
- Зменшена кількість запропонованих вимог.
- Менше уваги приділяється документам.
- Підвищення застосовності послуг.
- Введена вимога визначити межі системи управління якістю.
- Посилення акценту на організаційному середовищі.
- Підвищення вимог до найвищого керівництва.
- Збільшений акцент на досягненні бажаних результатів для поліпшення задоволення клієнта.

3. Основні зміни в стандарті ISO 14001:2015

- Нова структура високого рівня щодо термінів, визначень та інших елементів, які застосовуються у всіх сучасних стандартах ISO щодо систем управління.

	ПЕРЕХІД ДО НОВИХ ВЕРСІЙ СТАНДАРТІВ ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015)	ІД-08.16.01 від 08.04.2016
---	--	---------------------------------------

- Більше уваги приділяється ризикам, з якими стикається організація при впровадженні механізмів екологічного управління, а також механізмам мінімізації таких ризиків.
- Введена нова вимога щодо підвищення значимості навколишнього середовища в рамках процесів стратегічного планування організації.
- Для забезпечення успішної системи, було додано новий пункт щодо лідерства, що покладає особливу відповідальність на керівництво за раціональне використання навколишнього середовища в рамках організації.
- Переглянутий текст щодо захисту навколишнього середовища було розширено для запровадження попереджувальних ініціатив, спрямованих на захист навколишнього середовища від шкоди і деградації у відповідності до організаційного середовища.
- Зміщення акцентів щодо постійного поліпшення - від вдосконалення системи управління до поліпшення екологічних показників.
- Вимога для організації розширити свій контроль за екологічними впливами, пов'язаними з використанням продукції та кінцевим терміном обробки або утилізації.
- Була додана розробка комунікаційної стратегії з однаковим акцентом на зовнішніх і внутрішніх зв'язках.
- Перегляд включає термін «задокументована інформація» замість «документи» і «записи».

4. Керівництво для органів з сертифікації для переходу на нові версії стандартів

ОС повинні розробити та надіслати до НААУ плани переходу, які передбачають наступне:

- проведення навчання і перевірка компетентності аудиторів та інших співробітників, щоб продемонструвати відповідний рівень компетентності;
- інформування своїх клієнтів про заходи та рекомендації переходу, за можливості, в найкоротші терміни;
- заходи ОС для аудиту відповідності новому стандарту (наприклад, це буде одне відвідування або поетапний підхід);
- розроблення графіку аудитів для існуючих клієнтських організацій;
- планування термінів рішень щодо сертифікації для внесення змін до документів з сертифікації;
- заходи для забезпечення постійної відповідності клієнтів до діючих попередніх версій стандартів під час переходу;

	ПЕРЕХІД ДО НОВИХ ВЕРСІЙ СТАНДАРТІВ ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015)	ІД-08.16.01 від 08.04.2016
---	--	---

- заходи, які необхідно вжити щодо клієнтів, яким не вдалося завершити перехід через три роки після публікації ISO 9001:2015 та ISO 14001:2015 (скасування сертифікації, первинне оцінювання після скасування тощо);
- заохочення поточних клієнтів для впровадження нових стандартів.

ОС рекомендується забезпечити наступне:

- чітко визначити усі питання, які вимагають дій клієнта для відповідності до нових вимог, і мати задокументовані результати;
- провести перевірку кожного клієнта відповідно до нового стандарту;
- на підставі договору з сертифікованими організаціями проводити перехід під час планового нагляду, ресертифікаційного аудиту або спеціального аудиту;
- тільки тоді, коли всі виявлені не вирішені питання будуть належним чином вирішені та продемонстрована ефективність системи управління, аудиторі можуть рекомендувати сертифікацію на відповідність до нових версій стандартів;
- звіти повинні продемонструвати, що всі коригувальні дії за результатами аудиту для переходу були оцінені та відповідність до вимог нових версій стандартів була досягнута до надання рекомендацій щодо сертифікації;
- гарантувати, що оцінка відповідності клієнта до нових вимог під час переходу не заважає клієнту продовжувати відповідати діючій попередній версії стандарту;
- видавати сертифікати з посиланням на акредитацію відповідно до нових версій стандартів тільки після того, як ОС буде акредитований на сертифікацію за новою версією стандарту і після того, як організація продемонструвала відповідність до вимог цього стандарту.

5. Дії НААУ для підтвердження акредитації ОС під час переходу на нові версії стандартів

НААУ забезпечує наступне:

- інформування органів з сертифікації щодо перехідного процесу;
- планування ресурсів для підготовки та проведення перевірок з урахуванням нових версій стандартів;
- проведення навчання свого внутрішнього персоналу, щоб забезпечити відповідний рівень компетентності;
- залучати до оцінок ОС тільки персонал, який надав докази щодо проходження навчання за новими версіями стандартів;
- планування термінів проведення оцінок;

- планування термінів для рішень про акредитацію для внесення змін до атестатів про акредитацію;
- визначення заходів, які необхідно вжити щодо ОС, яким не вдалося завершити перехід через три роки після публікації ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015).

Процес переходу включає наступні етапи оцінки:

1. Аналіз плану ОС щодо перехідного періоду.
2. Оцінка на місці в головному офісі - візит до головного офісу є обов'язковим для усіх ОС, який в більшості випадків буде збігатися зі звичайним щорічним нагляданням.
3. Спостереження за оцінкою (буде проводитися після розгляду документів і продемонстрованих доказів головного офісу готовності відповідати керівництву IAF) - для всіх ОС необхідно провести спостереження, щонайменше, одного аудиту, проведеного ОС відповідно до нових версій стандартів 2015 року. У разі, якщо аудит, який спостерігається, не вважається придатним для демонстрації того, що визначено вище, то НААУ може вимагати подальшого спостереження; така додаткова оцінка, швидше за все, понесе додаткові витрати.

**6. Перелік критеріїв для оцінки відповідності ОС щодо переходу на
ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015)
(базуючись на документі IAF-TC-12.3.1-15)**

Кожен ОС повинен продемонструвати здатність забезпечувати ефективну сертифікацію на відповідність до вимог ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) з метою підвищення довіри до акредитованої сертифікації.

Під час проведення оцінки для переходу ОС до ISO 9001:2015 група аудиторів з акредитації повинна розглянути наступне:

- у разі необхідності, змінені внутрішні процедури і документи ОС, що відображають змінені вимоги стандарту;
- демонстрацію відповідних навичок і знань, як це визначено в ОС, на основі вимог нових версій стандартів, включаючи оцінку досягнутої компетентності, навички і знання повинні бути визначені для усіх відповідних функцій ОС;
- здатність провести аудит з застосуванням ризик-орієнтованого мислення сертифікованим клієнтом, розуміння методів аналізу ризиків (SWOT, FMEA тощо), якщо це необхідно в економічній галузі;
- здатність перевірити виявлені ризики і можливості, а також заходи щодо зниження ризиків;
- стиль звітності та інформації, представленої в процесі прийняття рішень;

- здатність аналізувати чи відображати систему менеджменту організаційного середовища;
- уміння планувати аудити на основі організаційного середовища, з акцентом на 1-ому етапі аудиту під час первинної сертифікації та аудиту повторної сертифікації (якщо це можливо), який використовується, щоб зрозуміти організаційне середовище;
- узгодження програми аудиту з урахуванням нових вимог;
- визнання організаційних обмежень;
- часовий інтервал між 1-м та 2-м етапами аудиту під час первинної сертифікації та сертифікаційних аудитів (якщо це можливо).

Під час проведення спостереження за аудитом відповідно до ISO 9001:2015, потрібно розглянути наступне:

- докази процесного підходу, який використовується, наприклад, аудит починається від системи до стандарту;
- замість того, щоб зосереджуватися на документації, акцент повинен бути зроблений на техніках опитування та розумінні методу аудиту організації без документованої системи або з обмеженою документованою системою;
- планування та організацію аудиту;
- яким чином визначаються ризики протягом процесу і в організаційному середовищі;
- розуміння наслідків нової термінології, які використовуються в стандарті;
- взаємодію між членами групи з аудиту.

7. Терміни впровадження ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015)

1 травня 2016 року	Початок проведення перевірок ОС з урахуванням нових версій стандартів
15 червня 2017 року	Проведення перевірок ОС тільки з урахуванням нових версій стандартів
15 вересня 2018 року	Обмеження сфер акредитації в частині сертифікації систем менеджменту якості та систем менеджменту навколишнього середовища для тих ОС, які не підтвердили свою компетентність відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015)